

צ'ון תורני שכ'ו'י

בעז'הי"ת א'ת'ל'ה ש'ל ת'ר'ד'ו

ג'ליון 702

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

"במדבר סיני"

התורה ניתנה במדבר, ודרשו חז"ל (במדבר רבה א) שבא הדבר ללמדנו כי "כל מי שאינו עושה את עצמו כמדבר, הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה". נמצא, איפוא, שהענווה ושפלות הרוח הינה תנאי בסיסי לקניית התורה, ואכן בכל מקום שבו מצאנו תורה – מצאנו גם את מידת הענווה. בעניין הזה מסופר, כאשר הגיע ה"חזון איש" זצ"ל למינסק בימי אברכותו, כבר הלך שמו לפניו כבן עליה מהמיוחדים שבדור, אולם לא כולם הכירו את מראה פניו. עלה החזון איש לבית המדרש ונטל גמרא לעיין בה, וכיוון שהגיעו לומדי השיעור ונצרכו לגמרא, פנה אליו השמש, הוציא מידיו את הספר והפטיר: "יהודי פשוט צריך לומר תהילים, אנו זקוקים עתה לגמרא כדי ללמוד בה!" בלי אומר הניד ה"חזון איש" את ראשו לאות הסכמה. למחרת, כאשר הגיע ה"חזון איש" להתפלל בבית המדרש, רצה השמש לכבדו בעליה לתורה כאורח, וביקש לדעת את שמו, כשהשיב ה"חזון איש": "אברהם ישעיהו בן שמריהו יוסף", הביט בו השמש כשמבט מבולבל בעיניו – האם אין זה שמו של האברך שכולם סחים בו בכבוד ובהתפעלות? רגע אחד חלף עד שחדרה למוחו ההבנה כי אכן כך הוא... זהו האברך – והוא נהג כלפיו בזלזול כה גדול. בקול בוכים פנה אל ה"חזון איש" וביקש מחילה, אך ה"חזון איש" השיב לו בשלוח: "על מה עלי למחול? הן צודק מר בכל דבריו – ללומדי השיעור הקבוע ישנה זכות קדימה לעיין בגמרא, ויהודי אכן צריך לומר תהילים..." (ומתוק האור)

פ'תח הא'ה

במדרש רבה נאמר, "בשלשה דברים ניתנה תורה, באש, במים ובמדבר". אומר על זה רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל, שהקו האופייני של עם ישראל הוא מסירות נפש בעד תורתו ואמונתו. אנו כבר קרובים מאוד לחג מתן תורה וכדאי שנתבונן בתכונה הזאת של דבקות העם בתורה. בכל הדורות, בני ישראל הלכו אל הגרדומים ומוקדות האש, נתנו צוואריהם לשחיטה, קפצו לתוך הים ומסרו את חייהם כל אימת שניסו להכריחם לבגוד בתורתם ואמונתם. השורש והכח להנהגה זאת מצוי בשלושה מקרים. הראשון, היה המעשה באברהם אבינו. נמרוד המלך הרשע שמלך בדורו, זרק את אברהם אבינו אל תוך כבשן האש בגלל אמונתו הטהורה. אברהם אבינו שרד, ובכך נטע את הכוח של מסירות נפש בבניו אחריו. ברוחות המנשבות כיום, יש רבים שיאמרו: דתי, פאנטי, לא שייך אלינו. אבל מי שליבו כבר פתוח באמונה, מבין שהמניע למעשיו של אברהם הייתה אהבתו לבורא עולם וחוסר התפשרות עם שקרי המציאות. מי שיגיד שזה היה מעשה של יחיד, טועה. במקרה השני, בקריעת ים סוף, עם שלם קפץ אל תוך הים הסוער, לפי ציווי הבורא, "דַבְּרָ אֶל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, וְיָסְעוּ" (שמות י"ד). עד שלא נכנסו כל בני ישראל אל תוך הים עד לצוואריהם, הים לא נפתח. עם שלם מסר את נפשו וזכה לנס הגדול. המאורע השלישי היה כאשר בני ישראל הלכו למדבר שממה שורץ חיות רעות, נחשים ועקרבים, ללא מזון ומים, לתקופה ממושכת, אך ורק מתוך אהבתם ומסירותם לשם ולנביאו משה. כמו שאומר הכתוב, "וְכָרְתִי לָךְ הַסֵּד נְעוּרֶיךָ, אֶהְבֶּת פְּלוּלֶיךָ--לְכַתֵּף אֲחֵרֵי בְּמִדְבָּר, בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה" (ירמיהו ב') מסכם הרה"ג מלובלין, הודות לשלושה נסיונות אלו, 'אש' הכבשו, ה'מים' של ים סוף, וה'מדבר' שבו הלכו בני ישראל, ניתנה להם התורה כקניין עולם. על זה אמרו חז"ל "בשלשה דברים ניתנה תורה, באש, במים ובמדבר". בכל אחד מאתנו קיימת נקודת הדבקות הזאת, וכל אחד נדרש לעבור את האש, מים ומדבר שלו במהלך הדרך.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

זמני השבת
הדלקת נרות
מוצאי שבת
8:16
7:11
נא לשמור על קדושת הג'ליון
אין לקרוא בשעת התפילה

אָהַל הַהַלְוָה

אחר ששונה אדם איזה משקה, צריך לברך ברכת "בורא נפשות". ושיעור (כמות) המשקה שיש לשתות כדי להתחייב בברכה אחרונה, הוא שיעור "רביעית משקה בבת אחת", כלומר, צריך שישתה שיעור של כשמונים ואחד סמ"ק משקה (שהוא שיעור הרביעית הנזכר בפוסקים), ואז יתחייב בברכה אחרונה

אולם תנאי נוסף יש בשיעור השתיה כדי להתחייב בברכה אחרונה, שצריך שישתה בבת אחת, (כלומר, כדרך שבני אדם רגילים לשתות בנחת, דהיינו אפילו בשתיים או בשלש לגימות, אבל בבת אחת בלא הפסק), שרק אז מתחייבים בברכה אחרונה. אבל אם שתה מים או משקה אחר לאט לאט, אף על פי ששתה שיעור רביעית, אינו מברך ברכה אחרונה כלל.

ומעתה נבא לדון במי ששתה תה או קפה כשיעור "רביעית", אבל לא שתה בבת אחת, האם עליו לברך ברכה אחרונה או לא? כלומר, האם דין שתיית קפה או תה שונה משתיית שאר המשקאות?

ומרן רבינו הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל האריך בנדון זה בתשובה בשו"ת יביע אומר, להלכה, שהואיל וכלל גדול בדינו "ספק ברכות להקל", לפיכך אין לברך ברכה אחרונה אחר שתיית קפה או תה ששתה ממנו לאט לאט.

אם שתה שיעור רביעית בבת אחת מקפה או מתה חם, וכגון שנצטנן הקפה מעט ויכול היה לשתות ממנו בבת אחת, בודאי שיש לברך ברכה אחרונה לאחר שתייתו, וכדין שאר המשקאות.

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"איש ראש לבית אבותיו הוא"

כאשר היה הצדיק רבי צבי הירש מרימינוב נער קטן כבן עשר, התייתם מהוריו. מפני מצבם הדחוק של בני משפחתו מסרו את הנער שיעבוד כשוליה בביתו של חייט פשוט... . לאחר שנים רבות, כאשר היה כבר צדיק מפורסם, ישב רבי צבי הירש בקרב חסידיו ואמר להם: אני, לא זכיתי ללמוד מאבי דבר, משום שנתייתמתי כאשר הייתי נער קטן. ואולם, מאותו חייט ששהיתי בביתו למדתי שני דברים חשובים: האחד לא לקלקל דברים חדשים, והשני, לתקן ככל האפשר דברים ישנים...

"ואלה תולדות אהרן ומשה"

וברש"י, שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו (סנהדרין יט)

הגאון רבי מאיר מרגליות זצ"ל, רבה של אוסטרהא, עוד בימי ילדותו נתפרסם לעילוי. מספרים, שכשהוא התחיל ללמוד גמרא בהיותו ילד כבן חמש שנים, המלמד התחיל ללמדו את המשנה (בבא מציעא לג.). 'אבידתו ואבידת אביו, אבידתו קודמת. אבידת אביו ואבידת רבו, של רבו קודמת, שאביו הביאו לעולם הזה, ורבו שלימדו תורה מביאו לחיי העולם הבא'. אותו שבוע, היה פרשת 'במדבר', ובערב שבת חזר המלמד איתו על כל פרשת השבוע עם פירוש רש"י. ביום שבת קודש, לאחר התפילה הזמין הרב דמתא לביתו את חשובי העיר יאזלוויץ, כדי לשמוח איתם בשמחת התחלת הגמרא של בנו הקטן. כמנהג בימים אלו, העמידו את הילד על השולחן, והוא התחיל לומר בעל פה את דברי המשנה בב"מ הנ"ל, בהסברה ובהטעמה מיוחדת. פתאום שקע הילד בהרהורים, וכאשר שאלו אביו להגיד לו במה הוא מהרהר, השיב לו הילד בתמימות: כשחזרתי עכשיו על דברי המשנה, נתקשו לי דברי רש"י בפרשת שבוע על הפסוק 'ואלה תולדות אהרן ומשה' שאינו מזכיר אלא בני אהרן, ונקראו תולדות משה לפי שלימדו תורה, מלמד שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. והלא – המשיך הילד – לפי המשנה שחזרתי עליה עכשיו נראה, כי יפה כח המלמד מכח האב, כיון שהאב מביא את בנו רק לחיי העולם הזה, ואילו המלמד מביא את הילד לחיי העולם הבא, ואיך א"כ כותב רש"י כי המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, בשעה שמעלת המלמד גדולה הרבה יותר ממעלת האב? כל הנאספים התפלאו והשתוממו על חריפות שכלו של הילד. והנה, פנה אליו אביו הרב ואמר לו: 'מאירל', יפה שאלת בני, עתה תנסה בעצמך למצוא איזה תירוץ לתמיהתך זו. הילד קימט את מצחו, הרהר שעה קלה, והנה קרנו פניו, וענה: 'אני חושב, כי כונת רש"י היא אחרת מכפי שלימדני רבי, ולדעתי כך הכוונה: 'המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב', מי שמלמד את בן חברו תורה, הכתוב מעלה ומרומם אותו יותר מיכאילו ילדו הוא בעצמו, כי המלמד עומד למעלה מן האב! (במשנת רש"י)

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

"ואלה תולדות אהרן ומשה" כתב רש"י (עפ"י גמ' סנהדרין יט): ואינו מזכיר אלא בני אהרן ונקראו תולדות משה, לפי שלמדן תורה... שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. עכ"ל. **הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל היה רגיל לומר:** "מרבץ תורה אמיתי, חייב להיות כל כולו שאול לתלמידו תמיד, בלי שום תוספת של עיסוקים אחרים! ומרומז זאת במאמר חז"ל (מו"ק יז) "אם דומה הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו ואם אינו דומה אל יבקשו"... כי במלאכים אמרו ש"אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות כאחד"... ואכן טובת תלמידו העסיקה אותו תמיד, הוא פשוט שכח מעצמו וכל מעייניו היו למען תלמידו. פעם, בשעת השיעור, הגיע אליו עסקן ציבורי חשוב ונכבד, כדי לשוחח עמו בעניין דחוף ביותר. אולם הוא הודיע לאיש כי לא יוכל להתפנות אליו אלא רק כשישלים את שיעורו. ניסה הלה לשדל אותו: "מדובר בענין הגובל כמעט בפיקוח נפש"... הגיב לו מינייה וביה: "לדידי, גם אני אם אתבטל ח"ו מקביעות השיעור הרי זה עניין של פיקוח נפש". (וזאת ליהודה)

סיפר המשגיח הגה"צ רבי חזקיהו משקובסקי שליט"א: מעשה בראש ישיבה שפנה להגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל והציע שאלתו: מתעניינים אצלו בעניני שידוכים על בחורים מתלמידיו. יש כאלה שאפשר לומר עליהם דברים טובים, אך יש גם כאלו שאין מה לומר עליהם... אם אומר עליהם את האמת מי ירצה להתחתן איתם, לכן השאלה האם מותר לשקר? הזדעזע רבי יחזקאל לשמע השאלה, והחל לצעוק מחוס ליבו: "נדמה לך שאתה צדיק ויש לך בעיה של שקר... היאך יתכן שיש לך תלמיד ואתה לא רואה בו שום מעלה, רק חסרונות... אין לך שום דבר טוב לדבר עליו? אתמהה! זה נקרא מחנך? זה נקרא בן אדם?! ולא נרגע רבי יחזקאל שעה ארוכה. סיפר הגרא"ל שטיינמן זצ"ל על הגרי"ד סולובייציק זצ"ל בעל הבית הלוי, שלקח מלמד לבנו הג"ר שמחה זצ"ל, ומידי פעם היה מגיע ובודק כיצד מלמד הלה את בנו. הדבר הלחיץ את המלמד והטיל עליו אימה. באחד מהביקורים הללו אמר המלמד לבית הלוי: כאשר אשתי מכינה "קוגל", היא לשה את הקוגל בידה ולא נעים לראות את זה בשעת מעשה, ולכן בזמן הלישה אינני נכנס לראות כיצד נעשה הקוגל... אבל בשבת קודש מגיע הקוגל לשולחן כשהוא מוכן בטיב טעמו. כך הדבר עם הבן, בשבת קודש כבר תראה איך הבן יודע היטב את מה שלימדתי אותו במשך השבוע..." (צדיק כתמר יפרח)

שאיפת חייו של הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל היתה להרביץ תורה לתלמידים. בזה ראה את יעודו בחיים ולא הסכים לוותר על כך בשום אופן. מעשה שאירע בשנת תשכ"ח, תלמידי השיעור שלו אירגנו נסיעה לנתניה לשבוע ימים מטעם 'ועד הישיבות' כדי לנפוש ולאגור כח ללימוד התורה. שאל רבי בן ציון: "כולם נוסעים?" ענה אחד התלמידים כי הוא נשאר מסיבה כלשהי. אמר לו רבי בן ציון: "אם אחד נשאר אני בא ללמד כרגיל!" ואכן במשך שבוע ימים מידי יום ביומו הגיע כרגיל ולימד תלמיד אחד במשך למעלה משלוש שעות כל יום, סוגיות קשות במסכת יבמות.

סיפר חסיד ממקורבי כ"ק האדמו"ר מגור (בעל הבית ישראל) שבצעירותו בהיותו תלמיד בישיבת שפת אמת, שאל אותו הרבי בתחילת הזמן, האם כבר סידר לעצמו 'חברותא' ללימוד. השיב הלה בחיוב ונקב בשמות אחדים של שותפיו לגירסא, אשר כבר הספיק לקבוע עמהם שילמדו בצוותא דבר יום ביומו. כאשר שמע הרבי את שמותיהם, ניענע בראשו וקרא לעברו: "בחרת לעצמך את האריות שבחבורה... ומה יהיה על התלמידים החלשים? מי ילמד עמהם? ומי יעזור להם?! "ומיד באותו מעמד פקד עליו לפרק את ה"שותפות" שסידר לעצמו, ותחת זאת שילמד בחברותא עם פלוני ועם פלוני שאינם מן המצטיינים, אף אם בעקבות כך "תדמה לרגע כאילו הנך מפסיד בעמקות הלימוד". (פאר ישראל)

"הבוס הזה,
לא רק שהוא טיפש",
לחש עובד במפעל גדול ממדים
לבחור לא מוכר שישב לידו בעת שהבוס
נאם,
"הוא גם מכוער".
"אתה יודע מי אני?!", שאל הבחור בועף.
"אני הבן של הבוס"...
העובד הנחרד מיהר לברר: "ואתה יודע מי אני?".
הבחור השיב בראשו לשלילה.
"תודה להשם", מלמל העובד וברכה...
הרגע הזה שאתה קורא את הרגע הזה
בעלון של קולדצקי....

קצת מאתנו

"ואלה תולדות אהרן ומשה"

לפי שלמדן תורה... שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. אחד מתלמידיו של הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל בת"ת "עץ חיים", היה אברהם בהר"ן, לימים, מחנך דגול. את כל הצלחתו בחינוך תלה בזכותו של רבי אריה ממעשה שהיה. וכך סיפר: בהיותו ילד הלומד בת"ת התייתם מאביו. את ארוחת הצהרים היה סועד במסעדה שבת"ת. ביום ראש חודש נהוג היה לחלק במסעדה 'פודינג שוקולד' לתלמידים. אברהם התלהב מאוד מהפודינג, שהיה מצרך יקר ונדיר בימים ההם ובמיוחד לילד עני כמוהו. על כן קרה פעם שלאחר שסיים לאכול את המנה שלו, נעמד שוב בתור בכדי לקבל מנה נוספת. זה שחילק את המנות הרגיש בכך וסטר לו על פניו. תגובת הילד על הכאב והעלבון הייתה נועזת: מתוך סערת רגשות וחוסר מחשבה, הוא בעט בחוזקה בשולחן והפיל את הסיר של הפודינג על כל תכולתו על הריצפה... לאחר מעשה התחרט מאד ומחשבות אימה ריצדו במוחו על העונש הקשה שיקבל על כך. ואולי אף יסולק מהתלמוד תורה בעקבות מעשהו החמור. הוא לא הצליח להרדם בלילה מרוב פחד מהעונש המצפה לו. למחרת ניגש אליו רבי אריה וקרא לו לחדרו הקטן: "האם נכון שכך עשית אמש?" שאלו. "כן!" השיב הילד בבושת פנים. "ומדוע?" שאל רבי אריה. הילד השיב שמאוד רצה עוד מנה מרוב חיבתו לפודינג שוקולד ולכן עשה מה שעשה. חזר רבי אריה ושאל בקול נוקב: "ואתה תנהג כך שוב?" "לא! לעולם לא" הבטיח הילד בנחרצות. לאחר שהרגיש רבי אר יא שהילד הפנים היטב את המסר, הושיב אותו על ידו ואמר לו בחמימות ובטון אבהי: "אתה יודע גם אני אוהב מאד פודינג שוקולד!" הוא קם ממקומו והוציא מהארון שתי מנות של פודינג שוקולד, האחד העניק לילד ואת השני לעצמו, וכך ישבו הרב ותלמידו ואכלו מהפודינג... "מחווה זו" - סיפר לימים, הרב בהר"ן - "האירה ממשי את חיי. מאז גמלה בליבי החלטה שגם אני אעסוק בחינוך! אחרי שראיתי כיצד מחנך טוב יכול לשנות חיים של תלמיד!" (דרך אבות)

המעשה שלפנינו אירע לפני כשבעים שנה בת"ת "שארית ישראל" בפ"ת. סיפרו רבי משה שיינפלד זצ"ל: היה זה ביום ראשון כאשר שני ילדים אחים הגיעו לת"ת כבכל יום וסיפרו כדרך אגב לחבריהם כי בשבת לאחר הקידוש, הם נסעו עם אביהם לעיר תל אביב כדי לשחות ולהשתזף בחוף הים. עד מהרה הגיעה הידיעה לחברי ועד ההורים אשר הזדעזעו מחילול השבת והחליטו לסלק את שני האחים ממקום לימודם לאלתר. הסופר רבי משה שיינפלד שהיה מעורה במתרחש, התאמץ והצליח להשהות ביצוע ההשעיה עד אשר ילך לשאול ולהוועץ בדעתו של החזון איש. החזון איש השפיל עיניו והרהר דומם במשך חמש דקות רצופות. "היה זה מחזה נדיר ויוצא דופן" - סיפר רבי משה - "דרכו של החזון איש היתה לחרוץ את הכרעתו מיד ולא להשתהות במתן תשובות"... לאחר חמש דקות, נייער החזון איש משרעפיו, הרים את עיניו ואמר: "חיפשתי והפכתי בכל התורה כולה ובחנתי בפרוטרוט את כל עונשיו של "מחלל שבת" ולא מצאתי ביניהם כי אסור ללמד תורה לבניו...

**לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוה הי"ו
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.**

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכני"ס **אור אבנר**
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה **19:00**

בית הכנסת "עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 7:30
מנחה ערבית - 19:00
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב **שמשון פוקס שליט"א**
יום ד'
הרב **נאור דרשני שליט"א**
יום ה' -
הרב **רפאל עגיב שליט"א**
בשעה **20:00**
"יש קונה עולמו בשעה אחת"

שימו לב <<<<

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
שאול סאלם בן גיט ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 19:00
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**
יום ב' - הרב **הגאון אברהם הכהן שליט"א**
יום ג' - הרב **שלום אטלן שליט"א**
יום ד' - הרב **בן יאבו שליט"א**
יום ה' - הרב **דניאל קמחי שליט"א**

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00